

Goczałkowice-Zdrój, maj 2021r.

Sprawozdanie z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2020 roku

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2020 przyjęto uchwałą nr XV/89/2019 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 30 grudnia 2019r.

Podobnie jak w latach ubiegłych program ten obejmował działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Działania te obejmowały w szczególności:

- 0) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu
- 0) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 0) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 0) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- 0) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy,
- 0) kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

Realizacja w/w zadań stanowi część strategii integracji polityki społecznej i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Działania zawarte w Programie skierowane były nie tylko do osób z problemem alkoholowym, ale także do ich rodzin. Program skierowany był do wszystkich grup społecznych, których dotyka problem alkoholowy lub zagrożonych jego wystąpieniem. W ramach Programu prowadzone były różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych, których adresatem były głównie dzieci i młodzież, nie tylko z grupy ryzyka. Wiele działań było ukierunkowanych na promowanie zdrowego stylu życia, tworzenie warunków do korzystania z kultury, sportu i rekreacji oraz zagospodarowanie wolnego czasu.

Zadania określone w Programie i sposoby ich realizacji zostały dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 stanowił kontynuację wielu działań prowadzonych w latach poprzednich. Ponadto zapewniał ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki. Jednakże z uwagi na sytuację Działania zawarte w Programie finansowane były ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jak również z nadwyżki tych środków z lat ubiegłych

W ramach programu działał Punkt Konsultacyjny. Punkt ten funkcjonował w budynku Gminnego Ośrodka Kultury przy ul. Uzdrowskiej 61 i był czynny w poniedziałki, w wymiarze 4 godzin. Ponadto finansowano udział w sesjach wyjazdowych organizowanych dla osób współuzależnionych i udzielano wsparcia ofiarom przemocy. Komisja

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swojego przedstawiciela w Zespole Interdyscyplinarnym powołanym przez Wójta Gminy w 2011r. zmienianym w latach następnych. W 2020r. kolejny rok z rządu, był zatrudniony mediator wspierający działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Jego rola polegała na udzielaniu konsultacji oraz porad, a także podejmowaniu interwencji w kryzysie.

W 2020r. część zadań zapisanych w programie powierzono gminnym jednostkom organizacyjnym tj. Ośrodkowi Pomocy Społecznej, Gminnemu Ośrodkowi Kultury, Gminnemu Ośrodkowi Sportu i Rekreacji oraz szkole Podstawowej nr 1. GOK realizował zadanie pn. „Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój- Wakacje 2020”. W ramach tego zadania m.in. zorganizowane zostały półkolonie dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym oraz wakacyjne wyjazdy kulturoznawcze. Ze względu na sytuację epidemiczną odstąpiono od organizacji „Goczałkowickiego Rajdu Rowerowego” natomiast zadanie pn. „Aktywnie na Starym Dworcu – treningi biegowe i warsztaty rolkarskie” przerwano w trakcie realizacji ze względu na gwałtowny wzrost zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i wprowadzone ograniczenia. Również ze względu na sytuację epidemiczną Szkoła Podstawowa Nr 1 w Goczałkowicach-Zdroju nie zrealizowała Pikniku Rodzinnego, który według założeń miał być podsumowaniem prowadzonych przez szkołę programów edukacyjnych w ramach Światowego Dnia Ziemi- Międzynarodowy Rok Zdrowia Roślin oraz Smak Życia czyli debata o „dopalaczach”.

Z tych samych przyczyn w 2020r. nie odbyły się zaplanowane wcześniej wyjazdy i imprezy w ramach współpracy z Polskim Związkiem Emerytów Inwalidów i Rencistów Koło w Goczałkowicach-Zdroju.

W okresie największego nasilenia zachorowań na COVID-19 Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i członków ich rodzin działał zdalnie, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej oraz telefonu.

Stosownie do stanowiska PARPA oraz opinii RIO, zgodnie z art. 15qc ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) kwotę 12.115 zł przeznaczono na działania związane z przeciwdziałaniem COVID-19 tj. na zakup komputerów dla urzędników świadczących pracę w trybie zdalnym w związku ze stanem epidemii.

Rok 2020 był rokiem wyjątkowo trudnym w funkcjonowaniu kraju, samorządu gminnego i w życiu każdego mieszkańca. Izolacja i różnego rodzaju ograniczenia spowodowały konieczność podporządkowania się wielu zakazom i nakazom. Ten paraliż dotknął również obszary określone w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2020 i w znaczący sposób wpłynął na jego realizację oraz stopień wykorzystania środków finansowych.

Pomimo trudnej sytuacji przedsiębiorców spowodowanej obostrzeniami sanitarnymi i okresowym zamknięciem lokali gastronomicznych, w 2020r. nie wprowadzono ulg dotyczących płatności II raty opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych ponieważ na dzień 31.05.2020r. przepisy ustawy covidowej tj. ustawy o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w stosunku do opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie zawierały regulacji dotyczących odroczenia, wydłużenia, wstrzymania czy też możliwości zwolnienia przedsiębiorców z tych opłat. W II półroczu 2020r. Analizowano wprowadzenie ulg w ramach pomocy dla przedsiębiorców, jednakże z przyczyn formalno-prawnych nie było to możliwe.

Projekt uchwały w tym zakresie sporządzono na przełomie grudnia 2020r. i stycznia 2021r., i skierowano pod obrady Rady Gminy dopiero po zmianie ustawy, przy czym wprowadzona ulga dotycząca płatności w 2021r.

W okresie od maja do sierpnia 2020r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w gminie kontrolę w zakresie realizacji Programu. Przedmiotem kontroli było:

1. Działania na rzecz zmniejszenia dostępności alkoholu.
2. Działania w celu zapewnienia skutecznego przestrzegania prawa w zakresie sprzedaży i reklamy napojów alkoholowych.

Kontrolą objęto lata 2017-2020 (do zakończenia kontroli), z wykorzystaniem danych i dowodów sporządzonych przed tym okresem oraz dla porównania dane statystyczne z lat poprzednich (2015-2016).

A. Realizacja programu w zakresie wydawania i cofania zezwoleń

Wydawanie zezwoleń odbywało się w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz następujące uchwały Rady Gminy:

0. uchwała nr XXXVII/279/2018 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 17.07.2018r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój
0. uchwała nr XXXVII/280/2018 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 17.07.2018r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych
0. uchwała nr XXXVII/281/2018 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 17.07.2018r. w sprawie odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.
0. Zarządzenie Nr 17703 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 08.12.2003r. w sprawie powołania Pełnomocnika Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój do rozwiązywania problemów alkoholowych.

W okresie od dnia 01.01.2019r. do dnia 06.02.2019r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działała w oparciu o następujące zarządzenia:

0. Zarządzenie Nr 0151/6/2008 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 16.01.2008r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
0. Zarządzenie Nr 0050/9/2018 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 09.01.2018r. w sprawie zmiany w składzie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Od dnia 6 lutego 2019r. podstawą działania GKRPA jest zarządzenie nr 0050/25/2019 w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja działa w składzie 3-osobowym. Załącznikiem do w/w zarządzenia jest regulamin określający zasady pracy Komisji.

Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały nr XXXVII/279/2018 z dnia 17.07.2018r., maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój przedstawia się następująco:

0. napoje zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwo przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży - 20
0. napoje zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży - 20
0. napoje zawierające powyżej 18% alkoholu przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży - 20

Razem maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 60

3. napoje zawierające do 4,5% alkoholu oraz piwo przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży - 25
3. napoje zawierające powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży - 20
3. napoje zawierające powyżej 18% alkoholu przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży - 20

Razem maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 65

Zestawienie wydanych zezwoleń według stanu – grudzień 2020r.

I. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 12
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 12
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 12
Razem	- 36

II. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 17
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 10
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 9
Razem	- 36

Poniżej - dla porównania, zestawienie wydanych zezwoleń w latach 2018-2019.

Zestawienie wydanych zezwoleń według stanu – grudzień 2019r.

I. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 12
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 13
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 13
Razem	- 38

II. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 16
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 10
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 9
Razem	- 35

Zestawienie wydanych zezwoleń według stanu – grudzień 2018r.

I. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 14
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 14
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 13
Razem	- 41

II. sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

0. napoje do 4,5 % alkoholu oraz piwo (A)	- 17
0. napoje od 4,5 % do 18% alkoholu (B)	- 11
0. napoje powyżej 18% alkoholu (C)	- 10
Razem	- 38

Z powyższego zestawienia wynika, że limit zezwoleń określony uchwałą Rady Gminy nie był wykorzystany.

W 2020r. Komisja wydała 5 opinii w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2019r. Komisja wydała 10 opinii w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

W 2018r. Komisja wydała 8 opinii takich opinii.

W 2020r. wydano 5 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu rezygnacji ze sprzedaży napojów alkoholowych i likwidacji punktu sprzedaży. W 2019r. wydano 4 decyzje o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu likwidacji punktu sprzedaży oraz 1 decyzje o wygaśnięciu z powodu niedokonania opłaty. W 2018r. wydano 5 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu likwidacji punktu sprzedaży.

Wartość alkoholu sprzedanego w 2020r. na terenie Gminy wyniosła 4.720.993 zł, w tym:

- 0. napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa - 2.746.034 zł
- 0. napojów zawierających od 4,5% do 18% alk. z wyj. piwa - 303.692 zł
- 0. napojów zawierających powyżej 18% alkoholu - 1.671.267 zł

Powyższe kwoty naliczono na podstawie oświadczeń składanych przez przedsiębiorców.

Poniżej, dla porównania wartość sprzedanego alkoholu w latach 2017-2019.

Wartość alkoholu sprzedanego w 2019r. na terenie Gminy wyniosła 4.643.959 zł, w tym:

- 0. napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa - 2.790.862 zł
- 0. napojów zawierających od 4,5% do 18% alk. z wyj. piwa - 352.251 zł
- 0. napojów zawierających powyżej 18% alkoholu - 1.500.846 zł

Wartość alkoholu sprzedanego w 2018r. na terenie Gminy wyniosła 4.162.434 zł, w tym:

- 0. napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa - 2.702.931 zł
- 0. napojów zawierających od 4,5% do 18% alk. z wyj. piwa - 312.055 zł
- 0. napojów zawierających powyżej 18% alkoholu - 1.147.448 zł

Wartość alkoholu sprzedanego w 2017r. na terenie Gminy wyniosła 4.445.748 zł, w tym:

- 0. napojów zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa - 2.651.160 zł
- 0. napojów zawierających od 4,5% do 18% alk. z wyj. piwa - 319.626 zł
- 0. napojów zawierających powyżej 18% alkoholu - 1.474.962 zł

Wartość ogółem alkoholu sprzedanego na terenie Goczałkowic-Zdroju w 2018r., według oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do 2017r. uległa zmniejszeniu, przy czym stwierdza się zmiany w strukturze sprzedaży. Dotyczy to głównie sprzedaży napojów o zawartości alkoholu powyżej 18%. Sprzedaż napojów o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa, a także napojów o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% utrzymała się na poziomie zbliżonym do danych w roku 2017.

W 2019 roku wartość ogółem alkoholu sprzedanego na terenie Goczałkowic-Zdroju, według oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do 2018r. wzrosła o 481.525 zł tj. o 11,57%. W stosunku do 2017r. wzrosła o 198.211 zł tj. o 4,46%.

Wartość ogółem alkoholu sprzedanego na terenie Goczałkowic-Zdroju w 2020r., według oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do 2019r. wzrosła o 77.034 zł tj. o 1,66%, natomiast w stosunku do 2018r. wzrosła o 558.559 zł tj. o 13,42%.

Analizując powyższe dane należy zwrócić również uwagę na strukturę sprzedaży w 2020r. W stosunku do roku 2019 spadła o 44.828 zł tj. o 16,06% sprzedaż piwa oraz napojów o zawartości alkoholu do 4,5%. Spadła również o 48.559 zł tj. o 13,79% sprzedaż napojów o zawartości alkoholu do 4,5%, do 18%, natomiast wzrosła aż o 170.421 zł tj. o 11,35 % sprzedaż napojów o zawartości alkoholu powyżej 18%.

Powyższy wzrost częściowo jest spowodowany podwyższeniem akcyzy na alkohole. Na mocy ustawy z dnia 21 listopada 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz. U. poz. 2523) z dniem 1 stycznia 2020 r. wprowadzono nowe, wyższe stawki akcyzy na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. W stosunku do stawek obowiązujących do 31 grudnia 2019r. podwyższono stawki podatku akcyzowego na wyroby akcyzowe takie jak: alkohol etylowy, piwo, wino, wyroby fermentowane, wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie o ok. 10% .

B. Realizacja programu w zakresie profilaktyki

Zadania te realizowano za pośrednictwem Urzędu Gminy, placówek oświatowych, OPS-u, GOK oraz GOSiR. Katalog działań zaplanowanych w programie obejmował m.in. :

0. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb związanych z kulturą fizyczną
0. organizowanie spektakli i warsztatów terapeutycznych
0. organizowanie form spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i osób dorosłych
0. organizowanie wycieczek dla dzieci i młodzieży, w tym półkolonii
0. tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb kulturalnych i rekreacyjnych
0. propagowanie pozytywnych wzorców zachowań przez wspieranie imprez rekreacyjnych i kulturalnych
0. udział w kampaniach edukacyjnych i informacyjnych
0. prowadzenie punktu konsultacyjnego
0. współdziałanie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zatrudnienie mediatora.

W 2019r. Wójt Gminy wydał zarządzenie Nr 0050/60/2019 w sprawie ustalenia wzorów wniosku i sprawozdania w sprawie ubiegania się o przyznanie środków z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na tej podstawie w 2020r. GOK wystąpił do gminy o dofinansowanie zadania pn. „Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój- Wakacje 2020”. W ramach tego zadania zorganizowano następujące przedsięwzięcia:

4 wyjazdy rodzinne w miesiącu lipcy, 4 imprezy plebnerowe – Mini plac zabaw dla dzieci, Gry i zabawy taneczne na boiski, Mobilne Miasteczko Rowerowe, Ognisko. Zadania te powierzono umową nr OSO.A.032.72.2020 z dnia 7 lipca 2020r. Sprawozdanie z realizacji w/w zadań zostało złożone w Urzędzie Gminy w dniu 30 września 2020r. Sprawozdanie zostało zaakceptowane a dotacja rozliczona. Na realizację zadania łącznie wydano 10.000 zł. Z oferty skorzystało łącznie ok. 600 osób.

Ze względu na stan epidemii inne jednostki organizacyjne tj. Szkoła Podstawowa nr 1 oraz GOSiR nie realizowały w tym trybie pierwotnie zaplanowanych zadań.

W ramach udziału w kampaniach edukacyjnych i informacyjnych zakupiono pakiet materiałów edukacyjnych „Dopalacze – powiedz stop” za kwotę 4.920 zł.

W skład pakietu wchodzi:

- 0) gazety – „Narkotyki? Dziękuję , nie próbuję”
- 0) broszury – „Prawda o alkoholu. Co powinieneś wiedzieć”
- 0) ulotki – „Koronawirus – zadbaj o siebie i swoich bliskich”
- 0) ulotki dla młodzieży – „O krok od tragedii”, „Dopalacze – nie ignoruj problemu”, „Makabryczne konsekwencje”, „Dopalacze niosą śmierć. Nie ryzykuj”,
- 0) ulotki dla rodziców –m.in. „Dopalacze – gdzie szukać pomocy?”, „Dopalacze- zachowaj czujność”, „Nie miałam pojęcia, że to dopalacze”,
- 0) plakaty.

C. Podejmowanie działań w celu kierowania osób uzależnionych na leczenie
Wnioski i zgłoszenia dotyczące osób uzależnionych rozpatruje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgłoszenia najczęściej:

- 0) są wynikiem interwencji Policji,
- 0) są wnoszone przez członków rodziny
- 0) napływają z Ośrodka Pomocy Społecznej.

W pierwszej kolejności osoby te są kierowane do punktu konsultacyjnego celem zdiagnozowania i ewentualnego skorzystania z poradni. W niektórych sytuacjach sprawę kieruje się do sądu celem wydania orzeczenia o konieczności poddania się leczeniu odwykowemu.

W 2020r. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczyła 3 osób. Liczba osób skierowanych do Punktu Konsultacyjnego – 14, w tym 12 osób w ramach

udziału w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2020r., nie kierowano żadnych wniosków do sądu.

Dla porównania dane z poprzednich lat:

W 2019r. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczyła 11 osób. Liczba osób skierowanych do Punktu Konsultacyjnego – 11.

W 2018r. podjęto działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia względem 13 osób. Liczba spraw skierowanych do biegłego – 3. Liczba osób skierowanych do Punktu Konsultacyjnego – 10.

W 2017r. - względem 12 osób; w 2016r. - względem 9 osób. Liczba spraw skierowanych do sądu – 0. W 2015r. działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczyła 32 osób. Liczba spraw skierowanych do sądu – 2, liczba wniosków do biegłego sądowego - 13.

D. Realizacja programu w zakresie zwalczania choroby alkoholowej

W okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r. odbyły się 108 konsultacji, w tym:

- 0. dla osób uzależnionych – 54
- 0. dla osób współuzależnionych – 20
- 0. dla dorosłych dzieci alkoholików – 34.

Z konsultacji skorzystało 51 osób.

Konsultacje obejmują różne formy pomocy:

- budowanie relacji,
- diagnostyka wstępna
- motywowanie do leczenia
- wspieranie decyzji
- kierowanie na detoksykację do szpitala
- kierowanie do ośrodków ambulatoryjnych i stacjonarnych
- terapia indywidualna na miejscu
- pomoc ofiarom przemocy w rodzinie
- występowanie w procesach sądowych.

Na prowadzenie Punktu Konsultacyjnego wydano w 2020r. kwotę 12.000 zł. Zakres usług świadczonych w Punkcie konsultacyjnym:

- 0) konsultacje dla osób uzależnionych i ich rodzin (współuzależnieni, DDA,DDD) z terenu gminy Goczałkowice-Zdrój, w wymiarze 16 godzin miesięcznie, w poniedziałki, w godzinach od 16.00 do 20.00.
- 0) realizacja zadań Punktu rekomendowanych przez PARPA
- 0) ścisła współpraca w tym zakresie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Usługi świadczy terapeuta uzależnień Maria Jarczyk działająca pod firmą „DIAGNOZA”.

Ze względu na stan epidemii w okresie od 20 marca do połowy czerwca oraz od 9 listopada do końca roku konsultacje były prowadzone w formie teleporad oraz on-line.

Dla porównania dane z poprzednich lat:

Rok 2019

W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. odbyły się 133 konsultacje, w tym:

- 0. dla osób uzależnionych – 85
- 0. dla osób współuzależnionych – 20
- 0. dla dorosłych dzieci alkoholików – 28.

Konsultacje obejmują różne formy pomocy, . Zakre usług – jak wyżej.

Na prowadzenie Punktu Konsultacyjnego wydano w 2019r. kwotę 11.880 zł.

Usługi świadczy terapeuta uzależnień Maria Jarczyk działająca pod firmą „DIAGNOZA”.

Rok 2018

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. odbyły się 144 konsultacje, w tym:

- 0. dla osób uzależnionych – 81
- 0. dla osób współuzależnionych – 25
- 0. dla dorosłych dzieci alkoholików – 49.

Zakres usług – jak wyżej. Usługi świadczy terapeuta uzależnień Maria Jarczyk działająca pod firmą „DIAGNOZA”. Na prowadzenie Punktu Konsultacyjnego wydano w 2018r. kwotę 12.870 zł.

W ramach realizacji Programu podpisano umowę z Miastem Bielsko-Biała w sprawie udzielenia pomocy finansowej z przeznaczeniem na realizację zadania polegającego na prowadzeniu Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym. Umowę nr OSO.A. 032.12.2020 zawarto w dniu 20 stycznia 2020r. na podstawie uchwały Nr XV/90/2019 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 30.12.2019r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla Miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie działalności Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym.

Wydatek w tego tytułu – 8.490 zł. W 2020r. do Ośrodka przyjęto 30 osób. Wśród zatrzymanych nie było osób nieletnich. Interwencje domowe to główna przyczyna zatrzymań, podobnie jak w poprzednich latach. Podstawą rozliczenia dotacji z Miastem Bielsko-Biała jest zestawienie zbiorcze rachunków dokumentujących poniesione wydatki bieżące związane z działalnością Ośrodka, do którego dołączone są kserokopie rachunków - faktur potwierdzonych za zgodność z oryginałem. Według przedstawionej kalkulacji średni koszt działalności Ośrodka w przeliczeniu na 1 osobę w latach 2016, 2017, 2018 wyniósł 292,81 zł, w tym: przeciętna ściągalność od pacjentów z terenu Gminy Goczałkowice-Zdrój – 43,09 zł.

Dane do porównań z poprzednich lat:

Liczba zatrzymanych w 2019r. – 43 osoby, w tym 36 mężczyzn i 7 kobiet.

liczba zatrzymanych w 2018r. – 29 osób, w tym 29 mężczyzn, w 2017r. – 30 osób, w 2016r. – 43 osoby, 2015r. - 56 osób,

liczba zatrzymanych w 2014r. - 48 osób, w tym 42 mężczyzn i 6 kobiet, liczba zatrzymanych w 2013r. – 37 osób, w tym 29 mężczyzn i 7 kobiet, w 2012r. – 39 osób, w tym 1 kobieta, w 2011r. - 34 osoby.

W 2019r. na współpracę z Miastem Bielsko-Biała w w/w zakresie wydano 9.722 zł. Według kalkulacji sporządzonej przez Ośrodek, koszt działalności Ośrodka w przeliczeniu na 1 przyjętą osobę w ostatnich 3 latach poprzedzających przyjęcie uchwały o udzieleniu pomocy (2015, 2016, 2017) wyniósł 193,96 zł, w tym: przeciętna ściągalność od pacjentów z terenu Gminy Goczałkowice-Zdrój – 56,28 zł.

W 2018r. na współpracę z Miastem Bielsko-Biała w w/w zakresie wydano 10.391zł.

W 2014r. rozpoczął działalność Ośrodek Terapii Uzależnień w Pszczynie prowadzony przez Śląską Fundację Błękitny Krzyż. W/w fundacja prowadzi m.in. ośrodek terapeutyczny w Czechowicach-Dziedzicach, z którym gmina współpracuje w ramach organizowania pomocy terapeutycznej. Współpraca polega także na organizowaniu terapeutycznych sesji wyjazdowych. Terapia w Ośrodku obejmuje m.in. udział w 3 kilkudniowych sesjach wyjazdowych w 1,5 rocznym cyklu terapii.

W 2020r. kontynuowano współpracę z w/w Ośrodkiem. W 2 sesjach terapeutycznych uczestniczyły 2 osoby z terenu gminy. Wydatki z tego tytułu wyniosły 1.280 zł.

Dla porównania :

W 2019r. w 6 sesjach terapeutycznych uczestniczyły 4 osoby z terenu gminy. Wydatki z tego tytułu wyniosły 2.877 zł.

W 2018r., w sesjach terapeutycznych uczestniczyły 3 osoby z terenu gminy. Wydatki z tego tytułu wyniosły 2.603 zł.

W 2020r. kontynuowano współpracę z Pszczyńskim Stowarzyszeniem Trzeźwościowym „Plessowiacy”. W ramach tej współpracy ze środków programu sfinansowano m.in. udział 2 osób z terenu gminy w Ogólnopolskim Zlocie Rodzin Abstynenckich. Wydatki z tego tytułu wyniosły 1.100 zł.

Dla porównania - w 2019r. również sfinansowano udział 2 osób z terenu gminy w Ogólnopolskim Zlocie Rodzin Abstynenckich. Wydatek w tego tytułu wyniósł 1.220 zł

E. Realizacja programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zatrudnienie mediatora.

Zadania w tym zakresie są realizowane za pośrednictwem Zespołu Interdyscyplinarnego. Jego zadaniem jest koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W pracach zespołu bierze udział jeden z członków Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

W 2020r. przyjęto 11 niebieskich kart (3 założone przez OPS, z GKRPA, 7 przez Policję).

Ponadto zakończono 8 kart. Pomocą objęto 11 rodzin (35 osób w rodzinach).

W 2019r. przyjęto 11 niebieskich kart (3 założona przez OPS, 1 przez GKRPA, 7 przez Policję). Ponadto zakończono 6 kart w ramach postępowań z 2019r. Pomocą objęto 11 rodzin (26 osób w rodzinach). Odbyły się 5 głównych posiedzeń Zespołu oraz 40 spotkań grup roboczych. Przeprowadzono 15 rozmów telefonicznych w ramach tzw. telefonu przemocowego. Działania Zespołu były wspierane przez specjalistę – psychologa pełniącego funkcję mediatora świadczącego pomoc w formie konsultacji i porad oraz spotkań rodzinnych (interwencja w kryzysie). Konsultacje, porady oraz interwencje w kryzysie były prowadzone w uzgodnieniu z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego. Mediator przeprowadził łącznie 82 godz. konsultacji, porad i spotkań. Wydatki związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego i wynagrodzeniem konsultanta ds. przemocy - 9.000 zł.

Dla porównania dane z lat 2019-2018:

W 2019r. przyjęto 9 niebieskich kart (1 założona przez OPS, 1 przez GKRPA, 7 przez Policję). Ponadto zakończono 8 kart. Pomocą objęto 11 rodzin (35 Policję). Odbyły się 4 główne posiedzenia Zespołu oraz 57 spotkań grup roboczych. Działania Zespołu były wspierane przez specjalistę – psychologa pełniącego funkcję mediatora świadczącego pomoc w formie konsultacji i porad oraz spotkań rodzinnych (interwencja w kryzysie). Konsultacje, porady oraz interwencje w kryzysie były prowadzone w uzgodnieniu z Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego. Mediator przeprowadził łącznie 82 godz. konsultacji, porad i spotkań. Wydatki związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego i wynagrodzeniem konsultanta ds. przemocy - 15.638 zł.

W 2018r. prowadzono działania względem 20 rodzin. Mediator udzielił 70 konsultacji i przeprowadził 13 spotkań rodzinnych. Wydatki z tego tytułu wyniosły 9.000 zł.

F. Realizacja programu w zakresie spędzania wolnego czasu i organizacji wypoczynku letniego

W ramach organizacji form spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży, a także osób dorosłych oraz organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży dofinansowano zadanie pn. „Realizacja działań z zakresu profilaktyki uzależnień na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój- Wakacje 2020”. W ramach tego zadania zorganizowano następujące przedsięwzięcia: 4 wyjazdy rodzinne w miesiącu lipcy, 4 imprezy plebnerowe – Mini plac zabaw dla dzieci, Gry i zabawy taneczne na boiski, Mobilne Miasteczko Rowerowe, Ognisko. Na realizację zadania łącznie wydano 10.000 zł. Z oferty skorzystało łącznie ok. 600 osób.

Ze względu na sytuację epidemiczną odstąpiono od organizacji „Goczałkowickiego Rajdu Rowerowego” natomiast zadanie pn. „Aktywnie na Starym Dworcu – treningi biegowe i warsztaty rolkarskie” przerwano w trakcie realizacji ze względu na gwałtowny wzrost zakażeń wirusem SARS – CoV-2 i wprowadzone ograniczenia.

Również ze względu na sytuację epidemiczną Szkoła Podstawowa Nr 1 w Goczałkowicach-Zdroju nie zrealizowała Pikniku Rodzinnego, który według założeń miał być podsumowaniem prowadzonych przez szkołę programów edukacyjnych w ramach Światowego Dnia Ziemi-Międzynarodowy Rok Zdrowia Roślin oraz Smak Życia czyli debata o „dopalaczach”. Z tych samych przyczyn w 2020r. nie odbyły się zaplanowane wcześniej wyjazdy i imprezy w ramach współpracy z Polskim Związkiem Emerytów Inwalidów i Rencistów Koło w Goczałkowicach-Zdroju.

G. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Komisja jest organem opiniującym, inicjującym i nadzorującym wykonanie gminnego programu oraz podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W szczególności do jej zadań należy:

0. inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należących do zadań gminy,
0. współpraca z Pełnomocnikiem Wójta przy konstruowaniu gminnego programu,
0. wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy dotyczącą zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
0. występowanie z wnioskami i koordynowanie działań zmierzających do cofnięcia zezwoleń na handel napojami alkoholowymi w przypadku sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym lub zakłócania porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu lub najbliższej okolicy, w szczególności wydawanie opinii w tym zakresie,
0. przeprowadzanie i nadzorowanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
0. kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia oraz podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych została powołana Zarządzeniem Nr 0151/6/2008 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 16.01.2008r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2018r. Zarządzeniem Nr 0050/9/2018 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 09.01.2018r. dokonano zmiany w składzie Komisji. W lutym 2019r. Zarządzeniem nr 0050/25/2019 zaktualizowano skład Komisji uchylając wcześniejsze zarządzenia i powołując na nowo Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja działa w składzie 3-osobowym. Załącznikiem do w/w zarządzenia jest regulamin określający zasady pracy Komisji.

W 2020r. odbyło się 8 posiedzeń Komisji. Na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydano kwotę 10.359 zł, w tym: na wynagrodzenia bezosobowe – 9.249 zł; na szkolenia – 1.110 zł.

Dla porównania:

W 2019r. odbyło się 8 posiedzeń Komisji. Na działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydano kwotę 11.483 zł, w tym: na wynagrodzenia bezosobowe – 8.527 zł; na szkolenia – 730 zł.

W 2018r. odbyło się 8 posiedzeń Komisji. Na działalność Komisji wydano kwotę 7.539 zł., w tym na wynagrodzenia – 7.224 zł.

G. Finansowanie programu

Wpływy do budżetu z tytułu wydanych zezwoleń zaplanowano pierwotnie na kwotę 69.295zł. Wływy te oszacowano na podstawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ważnych na dzień sporządzania projektu budżetu. Realizacja dochodów wyniosła 117.065zł, co stanowi 168,94% planowanych dochodów.

Zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są finansowane w całości z wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Wydatki na realizację programu zaplanowano na kwotę odpowiadającą planowanym dochodom, tj. na kwotę 69.265 zł. W trakcie roku budżetowego wydatki powiększono o nadwyżkę z lat poprzednich do kwoty 130.783 zł.

Realizacja wydatków wyniosła 71.602 zł tj. 54,75% planu po zmianach, przy czym w stosunku do pierwotnie zaplanowanych kwot realizacja wydatków wyniosła 103,37%. Wskaźnik ten jest wynikiem wydatkowania środków w ramach wpływów z opłat w roku bieżącym oraz nadwyżki z lat ubiegłych. Na stopień wykorzystania środków decydujący wpływ miał stan epidemii wprowadzony w marcu 2020r. oraz związane z tym stanem obostrzenia sanitarne i ograniczenia w wielu obszarach życia, które w istotny sposób dotknęły sfery zadań finansowanych w ramach Programu.

Nie wykorzystane środki finansowe zostaną przeznaczone na realizację gminnego programu w roku następnym.

E. Podsumowanie

Głównym kierunkiem działania w ramach uchwalonego programu, podobnie jak w latach poprzednich była profilaktyka oraz koncentracja oddziaływań na dzieciach i młodzieży. W 2020r. kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Terapii Uzależnień w Czechowicach-Dziedzicach w celu udzielenia pomocy osobom uzależnionym z terenu Goczałkowic-Zdroju poprzez ich udział w leczeniu i sesjach terapeutycznych wyjazdowych, a także Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej. W stosunku do lat poprzednich w 2020r. nie wzrosła liczba osób doprowadzonych do Ośrodka z terenu gminy.

Kontynuowano również działania w zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc w rodzinie, m.in. poprzez zatrudnienie specjalisty – psychologa, mediatora wspierającego działania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

W strukturze sprzedaży napojów alkoholowych, podobnie jak w latach ubiegłych dominowała sprzedaż napojów o zawartości alkoholu do 4,5 % oraz piwa. W stosunku do roku 2019 spadła o 44.828 zł tj. o 16,06% sprzedaż piwa oraz napojów o zawartości alkoholu do 4,5%. Spadła również o 48.559 zł tj. o 13,79% sprzedaż napojów o zawartości alkoholu do 4,5%, do 18%, natomiast wzrosła aż o 170.421 zł tj. o 11,35 % sprzedaż napojow o zawartości alkoholu powyżej 18%.

Powyższy wzrost częściowo jest spowodowany podwyższeniem akcyzy na alkohole. Na mocy ustawy z dnia 21 listopada 2019 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym (Dz. U. poz. 2523) z dniem 1 stycznia 2020 r. wprowadzono nowe, wyższe stawki akcyzy na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe. W stosunku do stawek obowiązujących do 31 grudnia 2019r. podwyższono stawki podatku akcyzowego na wyroby akcyzowe takie jak: alkohol etylowy, piwo, wino, wyroby fermentowane, wyroby pośrednie, wyroby tytoniowe, susz tytoniowy i wyroby nowatorskie o ok. 10% .

Ważną rolę w zwiększaniu dostępności terapii i rehabilitacji osób uzależnionych pełnił Punkt Konsultacyjny. Osoby kierowane przez Gminną Komisję i inne poszukujące pomocy z własnej inicjatywy otrzymują niezbędną pomoc na miejscu. Osoby decydujące się na terapię w innych placówkach uzyskują w Punkcie wyczerpującą informację i wsparcie terapeuty przez cały cykl terapii.

W 2020r. Gmina wzięła udział w kampanii informacyjno-edukacyjnej, w ramach której zakupiono pakiet materiałów edukacyjnych „Dopalacze – powiedz stop”.

Analiza realizacji programu wskazuje na konieczność ścisłej współpracy z placówkami służby zdrowia celem udzielania wsparcia i wszechstronnej pomocy nie tylko samym uzależnionym, także członkom ich rodzin, jak również z organizacjami pozarządowymi i instytucjami prowadzącymi działalność statutową z tym zakresie.

Z uwagi na duży wzrost wartości sprzedanych napojów alkoholowych wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców.

Sporządziła: Maria Ożarowska